

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามามีบทบาทต่อสังคมไทยมากขึ้น การดำเนินงานของหน่วยงานทั้งในภาครัฐและเอกชนต่างก็ต้องอาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ ทั้งนี้เพราะคอมพิวเตอร์เป็นแหล่งสะสมและบริหารข้อมูลที่สำคัญในทศวรรษนี้ เราจึงไม่อาจปฏิเสธเทคโนโลยีชนิดนี้ได้เลย ในปัจจุบันประเทศผู้ขายเทคโนโลยีได้ให้ความคุ้มครองคอมพิวเตอร์ ในฐานะทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่ง และได้เรียกร้องให้ประเทศอื่นๆ ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยให้ความคุ้มครองเทคโนโลยีชนิดนี้ในระดับที่ประเทศผู้ขายต้องการ อนึ่งการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญามีหลักว่าการให้ความคุ้มครองที่สอดคล้องเหมาะสมกับสังคมจะต้องมีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่สมดุลงันระหว่างผู้คิดค้นกับผู้ใช้ (สังคม) จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาว่าการให้ความคุ้มครอง เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ในรูปแบบใดที่จะทำให้เกิดประโยชน์กับผู้คิดค้นสมดุลงันกับผู้ใช้ แต่อย่างไรก็ดีก่อนที่จะทำการศึกษาในจุดนี้ได้ จะต้องศึกษาถึงกรอบในการให้ความคุ้มครองเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย กรอบนี้จะเกิดขึ้นได้โดยอาศัยกระบวนการวิจัยที่เรียกว่า เบญจมิติ กล่าวคือ เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ที่โยงใยกัน (ปฏิสัมพันธ์) ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย การพัฒนา ซึ่งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา อันเป็นการพิจารณาถึงบริบทซึ่งรวมถึงสภาพปัญหาและขีดความสามารถประกอบกับการพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นหากมีกฎหมายให้ความคุ้มครอง จะเห็นว่าการพิจารณาในรูปแบบดังกล่าวเป็นการประเมินและสำรวจประโยชน์และภาระของสังคมที่จะเกิดขึ้นจากการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันเป็นประโยชน์ต่อการเลือกระบบกฎหมายที่ทำให้เกิดความสมดุลงันระหว่างสังคมกับผู้คิดค้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทราบถึงกรอบและกลไกของกฎหมายในการพิจารณาให้ความคุ้มครองคอมพิวเตอร์ โดยการนำวิธีการวิจัยแบบเบญจมิติมาใช้ในการค้นหากรอบและกลไกของกฎหมายในการให้ความคุ้มครองเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย ซึ่งการศึกษาโดยกระบวนการวิธีดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และหลักในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่แท้จริงและทราบถึงขอบเขตของการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ในระบบกฎหมาย ที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าครอบคลุมถึงเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์หรือไม่? และทราบถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในด้านต่างๆ เพื่อนำผลกระทบดังกล่าวมาเป็นข้อพิจารณาในการให้ความคุ้มครองและนำไปสู่การกำหนดกรอบในการพิจารณาให้ความคุ้มครอง ซึ่งเมื่อนำกฎหมายที่ประสงค์จะใช้กับคอมพิวเตอร์มาวิเคราะห์กับกรอบนี้ จะทำให้ถึงประโยชน์และภาระที่สังคมจะได้รับจากการคุ้มครองในระบบดังกล่าวชัดเจนขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาเลือกระบบกฎหมายที่เหมาะสมกล่าวคือ เป็นกฎหมายที่มีการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างผู้คิดค้นกับสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การตอบคำถามที่ว่าประเทศไทยควรให้ความคุ้มครองคอมพิวเตอร์หรือไม่ และควรให้ความคุ้มครองในระดับใด

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. กรอบหรือข้อพิจารณาในการให้ความคุ้มครองเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คืออะไรบ้างและประเทศไทยจะได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์อะไรบ้างจากการให้ความคุ้มครองเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในแต่ละระบบซึ่งจะทำให้สามารถตอบได้ว่าประเทศไทยควรให้ความคุ้มครองคอมพิวเตอร์หรือไม่ ในระดับใด
2. กฎหมายให้ความคุ้มครองคอมพิวเตอร์ที่จะสร้างขึ้นมีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น ๆ อย่างไรบ้าง
3. หลักเกณฑ์ในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาคืออะไร มีขอบเขตแค่ไหนเพียงไร
4. การคุ้มครองเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ภายใต้ระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในปัจจุบันจะทำให้เกิดผลกระทบ ในแง่กฎหมาย เศรษฐกิจ การพัฒนา อย่างไร